

SPELANDE I KONSTHISTORIEN

I ÖVNINGEN INGÅR ATT:

- Kommuniera med bilder för att uttrycka budskap (BD)
- Skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material (BD)
- Undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder, och analysera historiska och samtida bilders uttryck, innehåll och funktioner (BD)
- Använda en historisk referensram som innefattar olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer (HI)

INLEDNING

Läraren håller en genomgång av fem konstverk från olika delar av historien och kopplar dem till framställningstekniker, konstnärsbiografier och tematik.

1. ANDREA MANTEGNA: "THE CRUCIFIXION"

Andrea Mantegna levde mellan 1431 och 1506 i Italien. Han var en av renässansens mest betydande konstnärer. Han var bland annat med att uppföra den berömda sviten i Eremitanikyrkan under perioden 1448-1456. "The Crucifixion" målades 1457 och är ett av Mantegnas mest fascinerande verk. Renässansen betyder pånyttfödelse och markerar att den mörka medeltiden ersattes med en nyupptäckt av antikens konst och vetenskaper. Renässansen hämtade sina ideal från antiken och stod för en naturtrogen skildring av människa och miljö. I måleriet använde man sig av det för renässansen typiska centralperspektivet för att skapa bildrum med illusorisk effekt och även samspelet mellan miljön och människorna som avbildades fick större betydelse.

Hur framställs spelande i denna bild?

2. CARAVAGGIO: "THE CARD SHARPS"

Caravaggio var aktiv mellan 1592 och 1610 och anses idag vara en representant för den konststil som kallas för barocken. Barockmåleri kan, grovt sett, identifieras genom tyngdpunkten på dramatik, att det ska väcka starka känslor. Man använder starka färger, kraftigt skuggspel och tydlig mimik. Caravaggio drog detta till sin spets, genom att ibland nästan utesluta halvdagrar, och istället fokusera på nästan total svärta och överexponerade belysta partier. Han gav därigenom upphov till stilen tenebrism. I denna tavla syns inte det överdrivna skuggspelet, men man kan tydligt se hur målaren valt att fokusera på dramatik och det tydliga minspelet hos de båda fuskarna.

Hur framställs spelande i denna bild?

3. ADRIAEN BROUWER: "PEASANTS PLAYING CARDS"

Adriaen Brouwer levde mellan 1606 och 1638, och representerar flamländskt måleri. Dessa målare ägnade sig lite åt högstämnd symbolik, och valde att detaljerat och realistiskt försöka skildra vardagslivet som omgav dem. Guds verk fanns i alla världens detaljer, och ingen människa var av denna anledning för obetydlig för att uppmärksammas.

Hur framställs spelande i denna bild?

4. FRANCISCO GOYA: "CARD PLAYERS"

Denna bild representerar rokokomåleriet, och är representativ för Goyas tidigare karriär, då han var hovmålare åt det spanska hovet. Han använder samma tekniker som barockmålnarna, men med ett betydligt lättare handlag. Detta var typiskt för

rokokomålarna: ljusa, livliga färger och mer lekfulla motiv än de dramatiska barockmålarna. Tavlan är från omkring 1777 – 1778.

Hur framställs spelande i denna bild?

5. PAUL CÉZANNE: "CARD PLAYERS"

Paul Cézanne föddes den 19 januari 1839 i Aix-en-Provence och avled 1906. Han var en av de viktigaste europeiska konstnärerna under det sena 1800-talet och inspirerade bland annat Pablo Picasso och utvecklingen mot kubism. Många anser att Cézanne är fadern till modernt måleri. Ändå kan man hävda att Cézanne hörde till impressionismen. Målningar känns igen på en skissartad stil med kraftig penselföring. Målarna under impressionismen använde grova synliga penseldrag eller färgfläckar. "The card players" är en del i en serie av fem oljemålningar under 1890-talet. De olika versionerna skiljer sig i storlek och antalet spelare varierar. Serien anses som en hörnsten i Cézannes konstnärskap.

Hur framställs spelande i denna bild?

2

ELEVUPPGIFT

Skapa en bild i valfri teknik; foto, kollage, akvarell, readymades, installationer, video som belyser hur ni upplever spelande. Det kan handla om negativa, positiva eller neutrala upplevelser, och det behöver inte röra sig om spel om pengar. Det viktiga är att detta inte ska vara ett dokumentärt verk. Det får gärna vara föreställande, men det ska på något sätt få betraktaren att förstå hur spel och spelande får er att känna. Kom ihåg att ha en tydlig tanke med vad ni vill berätta, och varför ni väljer just det uttryckssätt ni väljer. Tänk även på att ni ska presentera era verk, gärna inscannade och med hjälp av projektor. Redovisa sedan bilderna för varandra i smågrupper.

3

AVSLUTANDE DISKUSSION I HELKLASS

1. Betrakta bilderna igen. Tycker ni att konstnärerna lyckats med att väcka känslor?
2. Tycker ni att era klasskamrater lyckats med att uttrycka sina upplevelser i sitt verk?
3. Varför tror ni att konstnärer så ofta fascinerar av spelande?

4

VÄRDERINGSÖVNING

Ta ställning till följande påståenden.

- "Spelade i konsthistorien har framställts för positivt".
- "Konst påverkar inte människor att tycka eller tänka på ett visst sätt".

1.Andrea Mantegna: "The Crucifixion"

2.Caravaggio: "The card sharps"

3. Adriaen Brouwer: "Peasants playing cards"

4. Francisco Goya: "Card Players"

5. Paul Cézanne: "Card Players"